

חמרה היא התנחלות דמה אופיינית: הכל נכשל, הדידות ריקות, סיכסוכים, גניבות וחובות

ה שם "חמרה" ניתן לאותה נקודת ישוב קטנה בגלל האדמה האדומה חומה השלטת במקום (בעברית: חמרה פירושה אדומה). לכאורה, אמורה היתה אמא'אדמה להיות פוריה וטובה.

אולם בחמרה יש מי שאומר בלחישת: "חמרה? זה מפני שידעו שיהיה פה חרא, זה על אותו מי שקל, לא?" ומי שאומר את זה מבקש, כמו רבים אחרים, שלא לפרסם את שמו מעל דפי העיתונים. "מס" פיק החבילות שאנחנו סוחבים, לא צריך להוסיף עליהן מריבות וסיכסוכים, מס" ביר צעיר לבוש בגדי עבודה שדבקה בהם אדמת החמרה.

נכנסים בשער הישוב. מימין — צהלות ילדים, בית הספר האזורי לילדים מכיתה א' עד ז'. על הכביש רץ ילד קטן, הוא אווה פיסטרניר בשתי ידיו ומסרב לעצור. "אני נורא מהר!" הוא קורא. בפתק שבידו כתוב "אני מבקשת לתת לו ביטל". יש אישור מאמא. הילד ה' מאושר רץ לצרכניה הקטנה במרכז. ב' המשך הכביש — "המרכז" שם נמצאים המישרדים, הצרכניה, חנות קטנה, ושם מר צאים את מי שמחפשים. במישרד יושב מרצה המשק איתן שטיינברג, המזכירה צביאלה מדהללה. שניהם מספרים מה קורה במקום, אך את רווח הדברים מספרים אחרים בשקט.

חמרה שוכנת על כביש הרחוב החוצה את הגדה בדרכו לגשרי אדם. נסיעה של כשלושה קילומטרים משכם, בכיוון דרום-מזרח. צפונית לחמרה מצויה בקעות, מ' דרום-מזרח נמצאת ארגמן, ומדרום — מכורה.

בשנת 1970 פורסם האיחוד החקלאי ב' עיתונות מודעות על התארגנות גרעין שיתיישב באזור. בשנת 1971 עלו 13 מישפחות למחנה, התארגנו ואחרי שלוש שנים חודשים עלו על הקרקע בחמרה. תחילת חייו בצרפנים, ובשנת 1974 עברו למיבני גנים שהסוכנות בנתה עבורם. בינתיים נותרו מהגרעין ארבע מישפחות, שהתלהבות חלפה עברה מהן.

הסוכנות המשיכה להתקש, למרות ש' תנאי המקום היו גרועים. שוב פורסמו מודעות, ושוב באו מישפחות. בשלב זה עוד נקרא המקום מושב-שיתופי. התברר שלא כל המתיישבים עשויים מיקשה אחת. חלקם חרוצים ואוהבי עבודה, אך רובם נחים על זרייהם שבהם זכו הצריחים. באסיפה אחת מני רבות הוחלט להפוך את המקום מושב-עובדים. חולקו קרקעות, לכל מישפחה חלקה של 24 דונם, שאותה תעבד כרצונה וכרצון סנדקא — הסוכנות. מילבד זאת, נשאר מושותפים כולם, הכרם, הפרוס, הלול ומטע-הזיתים. על פי התיכנון יעבדו כולם את השטחים הללו, או שאחד החברים יעבד אותם תמורת שכר. אך תוכניות לחוד ומעשים לחוד.

"אנשים מתפתים ובאים"

כ ודם היו צעירים ונלהבים, אך המ' ציאות טפחה על פניהם. הסוכנות לא ידעה ליעץ להם מה לגדל ואיך המקום הפך קרקע כימט-נסיונית. מעונה לעונה הלך הכישלון התעצם. "שום דבר לא הצליח פה", אמר איתן המרכז. "כל שנה מנסים ומנסים, ומתאכזבים קשה".

שלישיה במצב קשה

(המשך מעמוד 41)

השיכון. עריית פתח-תיקוה היא היחידה שמתעניינת בגורל שלושת הזוגות. באחד רונה הוצעו להם דירות באחת השכונות שמחוץ לעיר, מקום ידוע לשימצה כ' מוקד של עבריינות ופשע.

"אני חושב שאסור לנו לקחת את זה", מסביר אלי, שבהיותו המבוגר הוא גם ה' מכובד על האחרים. "אני לא רואה כל סיכוי לצאת משם אחרי שנכנסים. אני לא רואה דרך להיפך למיליונר, או איך נצא למרחב? אם נעבור. לשם. נצטרך לגדל שם את הילדים שלנו. אני יודע כמה היה קשה לאבי ולעורא לוי המנוח לגדל ילדים ולשמור עליהם. הם השיגו על הבנות ועלינו בשבע עיניים. בימינו יש עדיין כבוד להורים. אבל בדור של הילדים שלנו ילך ויהיה יותר קשה ויותר קשה. אני מוכן לסבול כל חיי, אבל לא להסתכן ב' גידול ילדי בשכונת פשע."

יש המטחים נגדם: "מדוע שלא תקב' לו על עצמכם עבודות נוספות?" יעקוב: "אני ואחי אלי שכירים אצל

בעד יעקוב איוון מעטפות ריקות

אדם פרטי. נאמר שאני לוקח עבודה בערב ומסדר חלונות. מה הוא יחשוב עלי? הוא יכול לחשוב שאני לוקח את הקליינטים שלו."

אלי: "אם אני מקבל על עצמי עבודה כל יום, משעה חמש אחר הצהריים, ויום אחד יבוא בעלי הבית ויתן לי עבודה דחר פה שיש לבצע, איפה אני עומד אז? איזה פרצוף יהיה לי כלפי אלה וכלפי אלה?" הם משתדלים לחייך. "הרי התחתנו רק לפני חודש וחצי!" אומרים הם זה לזה. אך בבוקר, כשכולם ממהרים לעבודה ויש רק חדר שירותים אחד, קשה לחייך. "מש' תדלים לסדר תור", מסבירה בת'שבע ב' חיוך נבוך, "אבל לבסוף כולם דופקים בדת בקוצר-רוח ובעצבנות. אך מה לא עושים בשביל הבעל, האחות והגיס?"

את הארוחות מכינות השתיים בצוותא. "מגיל 15 אנחנו עושות הכל בבית. אמא היתה חולה והיה לה קשה לנהל את הבית. אנחנו היינו חוזרות מבית-הספר ומנקות ומבשלות. ותמיד עשינו הכל יחד, בעיקר שתינו, בת'שבע ואני." מספרת דליה.

אך לפעמים — "לפעמים בא לי לבשל לבעלי, רק לבעלי ולי", מודה כל אחת מהן בשקט, פן תשמע אחותה ותיפגע. "לפעמים גם בא לי להרגיש יותר חופשי, אצלי בבית, ולפעמים אני גם רוצה לצעוק ולריב", מודים שני הבעלים.

הגברים חושבים על פיתרון. "אני לא מפגין את הדאגות שלי לא רוצה להע' ציב אותן", מודה אלי בכאב, "אבל אני לא רואה סוף טוב לכל העניין. לא נוכל לגור עד סוף החיים בדירה קטנה ועלר בה. ואני לא רואה איך נוזל מכך. זה הולך ומחמיר מיום ליום. מי יודע, מחר עוד עלולים לפטר מישהו מהעבודה. ומה אז? ממשכורת אחת נאלץ לפרנס שתי מישפחות. אנחנו רואים מהייתכיים. האחד לא רוצה להעציב את השני, האשה שומרת על בעלה, ולהיפך. כשזוג אחד נשבר, השני מעודד אותה. אבל כמה זמן זה יכול להימשך? וזה, בעצם, ירחיבש שלנו."

רהיטי דירן

נלחמת באינפלציה

ברהיטי דירן מציעים לך
4 דרכים להילחם באינפלציה של 100%:

1. נצל את מלאי הרהיטים במחירים הישנים.
2. הנחות גדולות על קניה במזומן.
3. תכנית אשראי מיוחדת ל-10 חודשים.
4. הנחות עד 40% במזומן לחיסול פריטים מהמלאי לדוגמא:

חדר שינה אסטרו מיטה ושתי שידות תואמות כעץ שחור המחיר: 30,000 ל"י	שולחן למטבח + 4 כסאות שולחן וכסאות תואמים מעץ טבעי, בעיצוב מודרני המחיר: 9,300 ל"י
המחיר: 18,000 ל"י בלבד.	המחיר: 59,815 ל"י
המחיר: 44,636 ל"י בלבד.	המחיר: 6,510 ל"י בלבד.

בואו אל הדברים היפים שבחיים, בואו ל"דירן" תל אביב: רח' אבן גבירול 30, (בנין נאות אביב). ירושלים: יד החרוצים 14, תלפיות, אזור התעשייה. חיפה: טרומפלדר 54/56, נוה שאנן.

איתן עמיהי הדברת מזיקים

מזמתים להדברת תיקנים (גזיקים) תולעי עץ, חרקי ספרים וכדומה. כשמירה על פריאותך ורפואתך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 2 עסק 481/75
ירושלים-664015, אילת-059-3012

הצעה בלעדית של חב' "פלתורס" נסיעות ותיירות בע"מ 30 ימי טיור משגעים לאמריקה הדרומית בתנאי אשראי מיוחדים עד 24 חודשים

חברת "פלתורס" מציעה לאלה שהזמן והממון מצויים ברשותם, להצטרף לחוויה האקזוטית של טיור מקיף באמריקה הדרומית בין התאריכים 12.2.80 עד 12.3.80 שתחילתו בחגיגות הקרבנל השנתי בריו דה ז'נרו המושך מאות אלפי תיירים מכל רחבי העולם, וכל זאת בתנאי אשראי מיוחדים של עד 50% ממחיר הטיור לתקופה של עד 24 תשלומים חדשים, החל מחודש דצמבר 1979.

פרט לחגיגות הקרבנל, מזומנות למשתתפים חוויות הביקורים בערים המרכזיות של ברזיל, ארגנטינה, פרו ומקסיקו — מסלול תיירותי מלהיב בעונה היפה של הקיץ הדרום אמריקאי, שאיננו מוכר לתייר הישראלי הממוצע של טיולי "אירופה הקלאסית". מחיר הטיור הינו כ-120,000 ל"י (3,975\$) למשתתף, והאיכסון במלונות מעולים ממדרגה ראשונה, בחדרים זוגיים עם שירותים צמודים. הכלכלה ב-13 ימי הטיור הינה בחצי הפנסיון או בפנסיון מלא, וביתר הימים — ארוחת בוקר בלבד.

האשראי עד 50% ממחיר הטיור ב-24 תשלומים חדשים ניתן במטבע חוץ בריבית נמוכה מאד של 2% לשנה (בתוספת 12% חובת הפקדה של בנק ישראל לאזרחים ישראלים).